

Ärende: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

-

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Stöd i lärandet och specialundervisning

En intensifiering av stöd i lärandet är en välkommen förbättring för barn och unga i alla åldrar. Tyvärr råder det en stor brist på behörig svenskspråkig personal som på ett målinriktat sätt kan arbeta med stöd till eleverna. Bristen på svenskspråkiga speciallärare är akut och detta gör att behoven inte kan tillgodoses till fullo i alla gymnasier.

Det är viktigt att riktlinjerna och terminologin kring stöd i lärandet klarläggs och utgår från den s.k. trestegsmodellen. Man bör kunna kommunicera på ett tydligt sätt med eleven, föräldrar, kolleger och andra behöriga om vad allmänt stöd, intensifierat stöd och särskilt stöd innebär i vardagen. Man bör även kontinuerligt följa upp vilka stödåtgärder som tillhandahålls utgående från elevens behov, personlig utveckling och personliga utmaningar i olika åldrar. Det bör även säkerställas att elever har en likvärdig tillgång till stöd i lärandet oberoende av språk, boningsort eller enhetens storlek. Folktinget anser att det är viktigt att tillgången till svenskspråkiga speciallärare säkras för eleverna i gymnasiet.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Grunderna för finansieringen

Propositionen stöder tryggandet av gymnasieutbildning i områden där antalet barn och unga minskar kraftigt och finansieringen av gymnasierna ska ses över så att den stöder utbildningens tillgänglighet och tillgodoseendet av de kulturella rättigheterna. Detta anser Folktinget att är viktiga målsättningar.

Svenskspråkiga gymnasier utgörs på vissa orter av små enheter och att trygga tillgången till undervisning på det egna modersmålet är av stor vikt. Folktinget ser det som mycket avgörande att man i beräkningen av de nyckeltal som ligger till grund för finansieringen, beaktar, förutom antal studerande, även fjärrortstal och huruvida undervisningsspråket är ett minoritetsspråk i kommunen.

Med tanke på stöd i lärandet och den personal som finns tillgänglig är det angeläget att behoven tillgodoses på ett rättvist sätt, oberoende av enhetens storlek, geografiskt område eller språk.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Språkundervisningen i gymnasiet och studentexamensprov

Det är viktigt att man säkerställer att utbildningsutbudet på engelska inte hotar den nationalspråkiga skolbildningen och att kriterierna är desamma för alla gymnasieutbildningar, oberoende av språk.

Folktinget är mycket oroat över den negativa utveckling som sloandet av det obligatoriska andra inhemska språket i studentskrivningarna har haft på elevernas språkkunskaper. Vi hänvisar till utredningen om vilka konsekvenser sloandet av det andra inhemska språket som obligatoriskt ämne i studentexamen har för språkkunskaperna i Finland, skriven av Taina Juurakko-Paavola, som utkom i april i år samt till nationalspråksstrategin (2021). Juurakko-Paavolas rapport visar att man varken når upp till inlärningsmålen för svenskundervisningen i grundskolan, andra stadiet eller högskolorna.

Sloandet av det obligatoriska andra inhemska språket har inverkat mycket negativt på kunskapsnivån, motivationen och därigenom möjligheterna att ta igen kunskapsglappet i fortsatta studier. Detta har även en stor inverkan på attityderna till och det allmänna intresset för svenska språket i Finland. Juurakko-Paavolas utredning visar att det behövs snabba åtgärder för att förhindra en fortsatt försvagning av kunskaperna i svenska bland finskspråkiga elever och studerande.

Folktinget föreslår följande ändring i § 10 Prov som avläggs i studentexamen i Lag om ändring av lagen om studentexamen:

En examinand som avlägger studentexamen ska avlägga fem prov till vilka hör provet i modersmål och litteratur samt det andra inhemska språket. Dessutom ska examinanden enligt eget val avlägga minst tre prov ur minst två av följande grupper:

- 1) matematik,
- 2) främmande språk,
- 3) realämnen.

Genom ett prov i ett konst- och färdighetsämne kan examinanden ersätta ett av de prov som avses i punkterna 1–3.

Att på alla sätt förbättra ungdomarnas språkkunskaper är nödvändigt. Man bör uppmuntra eleverna till att se språklig mångfald som en naturlig del av framtida studier och arbetsmöjligheter, inte minst med tanke på nordiskt samarbete. En praktisk inramning med en utökad muntlig framställning är av stor vikt och därför borde muntliga språkprov införas i studentexamen.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

-

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

7. Muut kommentit

-

Taddele Majvor
Svenska Finlands folkting